

(תיקון התשס"ט)

בחוק זה -

"אגרה" - תשלום לפי חוק זה עבור נסיעת רכב בכביש אגרה;

"אמצעי זיהוי" - אמצעי המיועד לשמש לזיהוי המנוי לצורך חיובו בתשלום אגרה וחיובים אחרים לפי הוראות חוק זה, שאישרה הרשות הממונה;

"בעל הזיכיון" - כמשמעותו בסעיף 3;

"בעל רכב" - הבעל הרשום ברישיון הרכב;

"דרך" - תוואי למעבר רכב, הולכי רגל או בעלי חיים, לרבות מסילת ברזל, מחלף, גשר, מנהרה, אי תנועה, תעלה, חפיר ומעביר מים בצד הדרך או מתחת להן, ולרבות מיתקנים שבתוואי הדרך: קיר תומך, קיר או סוללה למניעת רעש, אבן שפה, גדר, מחסום, מעקה, עמוד תאורה, רמזור, תחנה לאיסוף ולהורדת נוסעים, תחנת המתנה לרכב, ספסלי ישיבה, מיתקן לגביית אגרה, מבנה מנהלה, מיתקן למניעת מפגעים סביבתיים, מיתקן לאיסוף אשפה, עמדת קריאה לעזרה, תמרור וכן כל מתקן אחר הדרוש לתפעול תקין של הדרך;

"הסכם שימוש" - הסכם להסדרת חיובים, כמשמעותו בסעיף 7ב;

"הפרשי הצמדה" - כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה;

"חוב חלוט" - חיוב שלא הוגש לגביו ערר כאמור בסעיף 12א וחלף המועד להגשת ערר כאמור, או שהערר לגביו נדחה ולא ניתן עוד לערער על ההחלטה שניתנה לגביו, או שניתן לגביו פסק דין חלוט;

"חוק פסיקת ריבית והצמדה" - חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961;

"חיוב" - חיוב בתשלום אגרה, בתשלום פיצוי והחזר הוצאות או בהפקדת עירבון, לפי הוראות חוק זה, ולענין סעיפים 7 ו-7א - למעט הפקדת עירבון;

"חייב" - כמשמעותו בסעיף 7ג;

"כביש" - חלק הדרך המיועד לנסיעת רכב;

"כביש אגרה" - כביש שלגביו נחתם חוזה זכיון לפי חוק זה, שיתיר לבעל הזכיון לגבות אגרה ממי שמבקש לנסוע ברכב בכביש;

"כביש מנהרות הכרמל" - הכבישים שייסללו במיזם מנהרות הכרמל בתחום שיפוט עיריית חיפה, כפי שהוגדרו וסומנו בתכנית מיתאר, לאחר שתאושר כדן על ידי הרשויות המוסמכות, וכפי שתהיה בתוקף מעת לעת;

"חוזה זכיון" - חוזה בין הממשלה בשם המדינה לבין בעל זכיון לפי סעיף 4;

"מנוי" - מי שהתקשר בהסכם שימוש עם בעל הזיכיון;

"עירבון" - סכום שקבע בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה, שיש להפקידו אצל בעל הזיכיון, כנגד קבלת אמצעי זיהוי;

"פיצוי והחזר הוצאות" - כמשמעותם בסעיף 7ד;

"ריבית פיגורים" - כמשמעותה בסעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה;

"רכב" - כמשמעותו בפקודת התעבורה;

"רכב שיוך" - רכב שנקבע בהסכם שימוש כרכב שאליו ייוחסו החיובים אשר בהם יחויב המנוי, לצורך אכיפתם;
"הרשות הממונה" - רשות מנהרות הכרמל כמשמעותה בחוזה הזיכיון, שמינתה הממשלה;
"השר" - שר התחבורה והבטיחות בדרכים.

2. קביעת כביש אגרה

כבישי מנהרות הכרמל יהיו כבישי אגרה, מיום שנחתם לגביהם חוזה זכיון לפי הוראות חוק זה.

3. בחירת בעל זכיון

(א) בעל הזכיון יהיה חברה הרשומה בישראל, אשר נבחרה מבין המציעים שנמצאו מתאימים במכרז פומבי (להלן - המציעים); שרי התחבורה, האוצר והבינוי והשיכון, באישור הממשלה, יקבעו את מסמכי המכרז שיימסרו למציעים.
(ב) התקופה המרבית של חוזה הזכיון לפי חוק זה וכן סכום האגרה המרבי או הנוסחה לחישוב סכום האגרה המרבי והדרך לעידכון, לפי הענין, כפי שייכללו במסמכי המכרז האמורים בסעיף קטן (א), טעונים אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

4. חוזה הזכיון

(תיקון התשס"ט)

חוזה הזכיון יקבע את זכותו של בעל הזכיון לגבות ולקבל אגרה ויכלול את חובותיו וזכויותיו של בעל הזכיון לענין כבישי מנהרות הכרמל והדרך שבה הם עוברים, לרבות את אלה -

- (1) תכנונם, בנייתם ובכלל זה שיקום נופי, אחזקתם, הפעלתם ושיפורם;
- (2) מניעת מפגעים סביבתיים ובטיחותיים;
- (3) חובת ביטוח מתאים, לרבות לצד ג';
- (4) תקופת חוזה הזכיון, בכפוף להוראות סעיף 3(ב);
- (5) סכומי האגרה המרביים או הנוסחה לחישוב הסכומים המרביים של האגרה, והדרך לעדכון, לפי הענין, בכפוף להוראות סעיף 3(ב);
- (6) תשלום תמורה לבעל הזכיון בשל אי גביית אגרה על ידיו עקב הוראות צו לפי סעיף 8 או עקב אירוע חירום לפי סעיף 9(ב);
- (7) אופן החיוב באגרה וקביעת הדרכים לגבייתה, לרבות באמצעות מערכת המופעלת באופן אלקטרוני או באופן אחר (בחוק זה - מערכת גביית האגרה).

5. העברת זכויות וחובות

(א) זכויותיו וחובותיו של בעל הזכיון לפי חוזה הזכיון ניתנות להעברה או לשיעבוד, אולם העברתן או שיעבודן טעונות הסכמה.
(ב) העברת שליטה בבעל הזכיון טעונה הסכמה מראש של שר האוצר ושר התחבורה; לענין זה, "שליטה" - כהגדרתה בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

6. קביעת סכומי האגרה

(א) בעל הזכיון יקבע את סכומי האגרה; סכומי האגרה יכול שייקבעו ביחס למרחק הנסיעה, ויכול שיהיו שונים בשעות מסוימות, בימים מסוימים או בהתאם לסוג הרכב, הכל בכפוף לתנאי חוזה הזכיון ולסכומים המרביים שנקבעו בו.
(ב) בעל הזכיון יהיה רשאי לתת הנחות או לפטור רכב מתשלום אגרה, הכל לפי אמות מידה שיקבע; אמות המידה יפורסמו בדרך שיוורה שר התחבורה.
(ג) הודעה על סכומי האגרות ועל כל שינוי בהם תפורסם ברשומות ובדרך נוספת שיוורה שר התחבורה.

(תיקון התשס"ט)

- לבעל הזכיון יהיו נתונות, לענין הפעלת כבישי מנהרות הכרמל, הסמכויות הבאות -
- (1) סמכות של רשות תימרון מקומית כמשמעותה בפקודת התעבורה;
 - (2) סמכויות להצבה, להפעלה ולהחזקה של מיתקנים ומכשירים לזיהוי החייב ולגביית האגרה.
 - (3) סמכות לגבות אגרה וחובים אחרים לפי הוראות חוק זה.

7א. תנאים לשימוש בכבישי מנהרות הכרמל

(תיקון התשס"ט)

- (א) לא ינהג אדם ברכב בכבישי מנהרות הכרמל, אלא אם כן מתקיים אחד מאלה:
- (1) ברכב קיים אמצעי זיהוי או שמותרת כניסתו לכבישי מנהרות הכרמל אף בלא אמצעי כאמור, הכל על פי הסכם שימוש תקף;
 - (2) האגרה בעד אותה נסיעה שולמה בכניסה לכבישי מנהרות הכרמל או ביציאה מהם, והיציאה מכבישי מנהרות הכרמל נעשתה ביציאה המיועדת למשלמי אגרה כאמור בפסקה זו, והכל בכפוף להוראות שקבע בעל הזכיון לענין זה, באישור הרשות הממונה;
 - (3) מתקיים תנאי אחר שקבע בעל הזכיון באישור הרשות הממונה, המתיר את כניסת הרכב לכבישי מנהרות הכרמל;
 - (4) חל פטור מתשלום אגרה לגבי אותה נסיעה, לפי הוראות חוק זה.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על נהיגה ברכב שאין לעכב או למנוע את נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל לפי חוק זה.

7ב. הסכם שימוש

(תיקונים: התשס"ט, התשע"ט)

- (א) המבקש להסדיר מראש את אופן חיובו באגרה ובחובים אחרים לפי הוראות חוק זה, בשל נסיעות ברכב בכבישי מנהרות הכרמל, יתקשר לשם כך בהסכם שימוש עם בעל הזכיון.
- (ב) הסכם שימוש כאמור בסעיף קטן (א) יכלול, בין השאר, הוראות בענין השימוש באמצעי זיהוי והפקדת עירבון, ככל שבחר המנוי בשימוש באמצעי כאמור, וכן הוראות לענין אופן תשלום האגרה וחובים אחרים לפי חוק זה, באחת מדרכים אלה לפי בחירת המנוי:
- (1) תשלום באמצעות אמצעי תשלום או הרשאה לחיוב, כהגדרתם בחוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019;
 - (2) תשלום באמצעות הוראת קבע בבנק;
 - (3) תשלום בדרך אחרת ובתנאים כפי שקבע בעל הזכיון באישור הרשות הממונה.
- (ג) בעל הזכיון רשאי לדרוש, באישור הרשות הממונה, כתנאי להתקשרות בהסכם שימוש שבו נקבע אופן תשלום מסוים מהמנויים בסעיף קטן (ב), כי ייקבע בהסכם רכב שיוך, בהסכמה בכתב ומראש מאת בעל הרכב האמור.

7ג. החייב בתשלום אגרה

(תיקון התשס"ט)

- (א) היה לגבי רכב, בעת נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל, הסכם שימוש תקף, יהיה החייב בתשלום האגרה בעד אותה נסיעה - המנוי.
- (ב) לא היה לגבי רכב, בעת נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל, הסכם שימוש תקף, יהיה החייב בתשלום האגרה בעד אותה

נסיעה - בעל הרכב במועד הנסיעה, אלא אם כן שולמה האגרה בעד אותה נסיעה בעת כניסת הרכב לכבישי מנהרות הכרמל או ביציאה מהם, לפי הוראות סעיף 7א(א)(2).

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו אם המנוי או בעל הרכב, לפי העניין, הוכיח כי הרכב או אמצעי הזיהוי ששימש לצורך חיובו בתשלום האגרה, נגנב ממנו.

ד7. פיצוי והחזר הוצאות

(תיקון התשס"ט)

(א) בעל הזיכיון רשאי לדרוש מכל אחד מהמפורטים להלן, פיצוי והחזר הוצאות שנקבעו לכך לפי סעיף קטן (ב):

(1) אדם שלא שילם חיוב שהוא חייב בתשלומו לפי חוק זה;

(2) אדם שיצא מכבישי מנהרות הכרמל שלא ביציאה המיועדת לו כאמור בסעיף 7א(א)(2);

(3) אדם שעשה מעשה שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את חיובו באגרה או שפגע במערכת גביית האגרה באופן אחר;

(4) אדם שעוכבה יציאת רכבו מכבישי מנהרות הכרמל או שרכבו פונה מהם, לפי הוראות סעיף 12.

(ב) השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע את סכומי הפיצוי והחזר ההוצאות, שישולמו בידי כל אחד מהמפורטים בסעיף קטן (א).

ה7. דין חיוב לעניין סרבן תשלום

(תיקון התשס"ט)

(א) בסעיף זה, "המועד הקובע" - המועד שבו הפך חיוב לחוב חלוט.

(ב) חוב חלוט שלא שולם, כולו או חלקו, בתוך 30 ימים מהמועד הקובע, ייוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית פיגורים, מהמועד הקובע ועד לתשלום בפועל.

(ג) הוגשה בקשה לפי סעיף 1א81 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, לביצוע בהוצאה לפועל של חוב חלוט, הפרשי הצמדה או ריבית פיגורים, והוגשה בקשה להארכת מועד להגשת ערר או להגשת בקשת רשות ערעור לפי סעיף 12א, רשאים ועדת הערר או בית המשפט, לפי העניין, או רשם ההוצאה לפועל, להורות על עיכוב הליכי הוצאה לפועל כאמור; על החלטת ועדת ערר בעניין עיכוב הליכי הוצאה לפועל יחול סעיף 12א(ג), כאילו היתה החלטה סופית.

י7. אי-חידוש רישיון ומניעת שינוי ברישום בעלות ברכב

(תיקון התשס"ט)

(א) לא שילם חייב חובות חלוטים בשל חמישה חשבונות שונים שנשלחו לו בעד נסיעות בכבישי מנהרות הכרמל, יחולו הוראות אלה:

(1) רשות הרישוי כהגדרתה בפקודת התעבורה (בסעיף זה - רשות הרישוי), לא תחדש את רישיון הרכב שבשלו לא שולמו החובות החלוטים או את רישיון רכב השייך שאליו מיוחסים החובות כאמור, לפי העניין, ובלבד שהסכום המצטבר של החובות החלוטים עולה על 1,000 שקלים חדשים ובעל הזיכיון ורשות הרישוי המציאו לבעליו הודעות שלפיהן לא יחודש רישיון הרכב אם לא ישולמו מלוא החובות החלוטים לפני מועד חידוש הרישיון האמור; הודעות לפי פסקה זו יישלחו בדואר רשום 90 ימים לפחות לפני מועד חידוש רישיון הרכב; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות את הסכום הקובע בפסקה זו;

(2) רשות הרישוי לא תבצע כל שינוי ברישום הבעלות ברכב שבשלו לא שולמו החובות החלוטים או ברכב השייך שאליו מיוחסים החובות כאמור, לפי העניין, ובלבד שבעל הזיכיון המציא הודעות כמפורט להלן:

(א) הודעה לרשות הרישוי על אי-תשלום החובות החלוטים בשל הרכב או רכב השיוך, לפי העניין;
(ב) הודעה לבעל הרכב שלפיה לא יבוצע כל שינוי ברישום הבעלות ברכב או ברכב השיוך, לפי העניין, אם לא ישולמו מלוא החובות החלוטים; הודעה לפי פסקת משנה זו תישלח בדואר רשום לא יאוחר מיום עסקים אחד לאחר משלוח ההודעה לרשות הרישוי לפי פסקת משנה (א).

(ב) הוראות סעיף קטן (א)(2) לא יחולו על שינוי רישום בעלות ברכב בשל מכר על ידי רשות לפי סעיף 34א לחוק המכר, התשכ"ח-1968, ולעניין זה יחולו על מלוא החובות החלוטים הוראות סעיף 34ב לחוק האמור.

(ג) בסעיף זה -

"חשבון" - הודעה על חיוב או על כמה חיובים, בתקופה מסוימת, לגבי כלי רכב מסוים;

"מלוא החובות החלוטים" - החובות החלוטים בתוספת הפרשי הצמדה וריבית פיגורים, ככל שהחייב חב בהם.

8. מעבר חופשי מטעמי בטחון המדינה

שר הבטחון, בהסכמת שר התחבורה ושר האוצר, רשאי, אם ראה שהדבר חיוני מטעמי בטחון המדינה, להורות בצו כי הנסיעה בכבישי מנהרות

הכרמל או בחלקים מהם, תהיה ללא תשלום אגרה לכל כלי הרכב או לכלי רכב מסוימים; צו לפי סעיף זה יהיה בתוקף לתקופה שלא תעלה על שבעה ימים, אלא אם כן הוארך לפי סעיף זה מעת לעת; צו לפי סעיף זה אינו טעון פרסום ברשומות.

9. איסור מניעת נסיעה

(תיקון התשס"ט)

(א) בעל הזכיון או מי מטעמו לא ימנעו נסיעת רכב בכבישי מנהרות הכרמל אלא לפי הוראות חוק זה, או בשל הוראה אחרת לפי פקודת התעבורה החלה גם לענין כבישים אלה.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא יגבה בעל הזכיון אגרה ולא ימנע שימוש בכבישי מנהרות הכרמל או בחלקים מהם, אם הורה לו זאת מפקד מרחב של משטרת ישראל, עקב התרחשות של אירוע חירום; הוראה כאמור יכול שתינתן בכל דרך שימצא המפקד לנכון; בסעיף קטן זה, "אירוע חירום" - לרבות תאונת דרכים, פיגוע חבלני ופגעי טבע.

(ג) שר התחבורה ושר האוצר, בהסכמת שר הבטחון ושר המשטרה, ובאישור הממשלה, יקבעו הוראות באשר לשימוש בכבישי מנהרות הכרמל או בחלק מהם, על ידי רכב של צבא הגנה לישראל ושל משטרת ישראל כשהם בתפקיד, לרבות תשלום בעד הנסיעה בהם.

10. מעבר מהיר

על אף הוראות סעיף 9(א), לא ימנע בעל הזכיון כניסה לכבישי מנהרות הכרמל ולא יעכב או ימנע נסיעה או שהייה בהם של אמבולנס, רכב של משטרת ישראל או של צבא הגנה לישראל, רכב כיבוי שריפות ורכב לטיפול בחומרים מסוכנים של המשד לאיכות הסביבה, כשהם מפיצים בפנס מיוחד אור מהבהב ומשמיעים אות אזהרה בפעמון או בסירנה.

11. סיום חוזה הזכיון

הסתיים חוזה הזכיון, בשל הפרה או בשל סיבה אחרת, קודם לסיום התקופה הקבועה בו, יפעלו שר התחבורה ושר האוצר, באישור הממשלה, למתן זכיון לבעל זכיון חדש, ליתרת התקופה; עד לבחירת בעל זכיון חדש, ולא יאוחר משלוש שנים מן המועד שבו הסתיים כאמור חוזה הזכיון, תהיה הממשלה רשאית לגבות אגרה בשיעורים ובתנאים שלפיהם היה רשאי בעל הזכיון לגבותה.

12. סמכות עיכוב, מניעת כניסה או הרחקה של רכב מכבישי מנהרות הכרמל

(תיקון התשס"ט)

(א) המדינה, בעל הזיכיון או מי מטעמם, לפי העניין, רשאים למנוע כניסת רכב לכבישי מנהרות הכרמל או לעכב יציאת רכב מכבישים אלה, ולהורות לנוהג ברכב לפנותו מהם לדרך שיוורו לו, אם יש להם יסוד סביר להניח כי מתקיים אחד מאלה, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לסכן את עוברי הדרך:

- (1) הנהיגה בכבישי מנהרות הכרמל אסורה לפי הוראות חוק זה או הוראות כל דין אחר;
 - (2) לא שולם חוב חלוט בשל נסיעה באותו רכב בכבישי מנהרות הכרמל או שהרכב הוא רכב שיוך שאליו מיוחס חוב חלוט שלא שולם בשל נסיעה בכבישים אלה;
 - (3) נעשה מעשה ביחס לרכב שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את החיוב באגרה בשל אותה נסיעה;
 - (4) הנהג או אחד הנוסעים ברכב פגע במערכת גביית האגרה בכבישי מנהרות הכרמל.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא תעוכב יציאת רכב מכבישי מנהרות הכרמל רק בשל אי-תשלום חוב חלוט כאמור בסעיף קטן (א)(2).
- (ג) סירב הנוהג ברכב למלא אחר הוראה שניתנה לו לפי סעיף קטן (א) רשאים המנויים בסעיף קטן (א) רישה, לגרום לפינוי הרכב מכבישי מנהרות הכרמל.

12א. ועדות ערר

(תיקון התשס"ט)

(א) מי שחולק על חיוב או מי שרואה את עצמו נפגע מהפעלת סמכויות בעל הזיכיון לפי חוק זה, רשאי, בתוך 45 ימים ממועד קבלת ההודעה על החיוב או ממועד הפעלת הסמכויות כאמור, לערור על כך לפני ועדת ערר; בערר לפי סעיף זה יהיה המשיב בעל הזיכיון; לעניין זה -

- (1) הוכיח בעל הזיכיון כי שלח את ההודעה על החיוב בדואר רגיל לכתובת למשלוח דואר שמסר המנוי בעת ההתקשרות עמו בהסכם השימוש, וההודעה היא בעניין חיוב שוטף לפי הוראות הסכם השימוש והחיוב נפרע, חזקה כי ההודעה התקבלה בידי החייב בתום 15 ימים מהיום שנשלחה, אלא אם כן הוכיח החייב שלא קיבל את ההודעה;
- (2) הוכיח בעל הזיכיון כי שלח את ההודעה על החיוב בדואר רשום לכתובת למשלוח דואר כמשמעותה בסעיף 2 לחוק עדכון כתובות, התשס"ה-2005, חזקה כי ההודעה התקבלה בידי החייב בתום 15 ימים מהיום שנשלחה, אלא אם כן הוכיח החייב שלא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלה.

(ב) ועדות ערר יהיו של שלושה חברים כל אחת, והם:

- (1) מי שכשיר להתמנות לשופט של בית משפט שלום, שמינה שר המשפטים, והוא יהיה היושב ראש;
 - (2) עובד משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, שמינה השר;
 - (3) נציג ציבור שמינו השר ושר האוצר.
- (ג) הוראות חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, יחולו על ועדת הערר, בשינויים המחויבים מחוק זה, ואולם החלטה סופית של ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית המשפט המחוזי אם ניתנה לכך רשות מאת בית המשפט המחוזי, בתוך המועד שיקבע השר.
- (ד) העורר לוועדת ערר לפי הוראות סעיף קטן (א), או המערער לבית המשפט המחוזי לפי הוראות סעיף קטן (ג), ימציא עותק מהערר או מהערעור, לפי העניין, לרשות הממונה; ראתה הרשות הממונה שעניין ציבורי שהוא בתחום תפקידיה או סמכויותיה לפי חוק זה או לפי חוזה הזיכיון עלול להיות מושפע או כרוך בהליך של ערר או ערעור לפי סעיף זה, רשאית היא

להתייצב באותו הליך ולהשמיע את עמדתה.

12. רשומה אלקטרונית - ראייה קבילה

(תיקון התשס"ט)

(א) בסעיף זה -

"חומר מחשב", "מחשב" ו-"פלט" - כהגדרתם בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

"רשומה אלקטרונית" - כל אחד מאלה:

- (1) צילום שנעשה במצלמה או במסרטה המופעלות באופן אלקטרוני או באופן אחר;
- (2) מידע שנקלט או שנשמר באמצעים אלקטרוניים, דיגיטליים או אופטיים, כשהוא נראה, נקרא או מאוחזר באמצעים כאמור, לרבות פלט.
- (ב) רשומה אלקטרונית שנערכה והוגשה בדרך שנקבעה בתקנות לפי סעיף קטן (ג)(1) ו-(2) תהיה ראייה קבילה בכל הליך משפטי ובכל הליך לפי הוראות חוק זה, לגבי -
 - (1) אמצעי הזיהוי, או מספר הרישום של הרכב המופיעים בלוחית הזיהוי שלו, כפי שנקלטו ברשומה האלקטרונית;
 - (2) מקום הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב בעת קליטת הנתונים לגביהם ברשומה האלקטרונית;
 - (3) זמן הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב שלגביהם נקלטו נתונים ברשומה האלקטרונית במקום האמור בפסקה (2), כפי שצוין ברשומה האלקטרונית.
- (ג) שר המשפטים יקבע כללים בעניינים אלה:
 - (1) אופן הפקת רשומות אלקטרוניות לפי סעיף זה;
 - (2) פיקוח ובקרה על המכשירים המפיקים את הרשומות האלקטרוניות ועל הרשומות האלקטרוניות המוגשות כראיות, והטיפול בהם;
 - (3) אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה לחומר מחשב ומפני שיבוש בעבודת מחשב, המפיק את הרשומות האלקטרוניות;
 - (4) אופן הגשת רשומות אלקטרוניות שנעשו לפי סעיף זה;
 - (5) הגשתם של ראיות או מסמכים נוספים, אם יידרשו, לעניין חוב בשל אי-תשלום אגרה.
- (ד) לעניין סעיף זה, לא ייחשב פלט שהוא רשומה אלקטרונית כהעתק, אלא כמקור.

13. עונשין

(תיקון התשס"ט)

(בוטל).

14. שמירת דינים

אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות כל דין אחר, ובכלל זה הוראה המסמיכה לפעול לפי כל דין בכל ענין שחוק זה דן בו, אם הפעולה נדרשת -

- (1) למניעת סכנה או נזק, לגוף או לרכוש;
- (2) למניעת פגיעה באיכות הסביבה או למניעת נזק לסביבה;
- (3) מטעמי בטיחות;
- (4) מטעמי בטחון המדינה.

15. **דין המדינה**

הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה.

16. **ביצוע ותקנות**

שר האוצר ושר התחבורה ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

17. **סייג לתחולה**

הוראות סעיף 5(ג) לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, לא יחולו לענין כבישי מנהרות הכרמל.

18. **פרסום ברשומות**

חוק זה יפורסם ברשומות תוך 30 ימים מקבלתו.

ישראל קיסר

אברהם (בייגה) שוחט

שר התחבורה

שר האוצר

עזר ויצמן

יצחק רבין

שבח וייס

נשיא המדינה

ראש הממשלה

יושב ראש הכנסת

[1]. ס"ח 1545, התשנ"ה (24.8.1995), עמ' 493.

תיקונים: ס"ח 2203, התשס"ט (23.7.2009), עמ' 199. הצ"ח - ממשלה 436, התשס"ט, עמ' 348;

ס"ח 2778, התשע"ט (9.1.2019), עמ' 224. הצ"ח - ממשלה 1246, התשע"ח, עמ' 1154.